

Entorn del sector bancari

El sistema bancari de la zona euro s'ha continuat reforçant durant el 2015, en un context que s'ha caracteritzat per episodis de volatilitat en els mercats financers. El sector ha millorat en la seva capacitat d'absorció de pèrdues, així com en solvència i rendibilitat, però s'enfronta encara a reptes importants relacionats amb la feble recuperació macroeconòmica i un entorn de baixos tipus d'interès.

Aquesta anàlisi coincideix amb les conclusions de l'exercici de transparència bancària publicat a finals de novembre per l'Autoritat Bancària Europea (EBA). L'objectiu d'aquest exercici és augmentar el nivell de comprensió de la banca europea, permetent comparar tant el posicionament individual d'entitats com el dels sectors bancaris per països, a través de nombrosos indicadors homogenis. Cal destacar que és el segon exercici de transparència que publica l'EBA i que cobreix 105 grups bancaris de 21 països de la UE (a més de Noruega), prop del 70% del total d'actius bancaris a la UE, amb informació de juny de 2015. Els resultats mostren que, en general, els bancs de la UE han continuat reforçant les seves posicions de capital durant l'últim any (la ràtio CET1 s'ha incrementat del 12,1% al 12,6%), principalment per ampliacions de capital i retenció de beneficis més que per reducció en actius ponderats per risc. La qualitat dels actius i els nivells de rendibilitat també milloren, encara que des d'una base baixa. Així mateix, l'estudi mostra que la banca espanyola està menys palanquejada que la mitjana europea i té més cobertura d'actius deteriorats i més eficiència i rendibilitat. Tanmateix, els nivells de morositat i de solvència se situen pitjor.

El 2015, també s'ha continuat treballant en el procés d'unió bancària i en la construcció del mercat de capitals a Europa, temes que es desenvolupen a continuació.

Entorn regulador

Unió Bancària

La crisi de l'euro va evidenciar que per garantir la sostenibilitat a llarg termini de la unió monetària cal un sistema bancari veritablement integrat. Amb aquest objectiu, es va iniciar el 2014 la construcció de la unió bancària, que se sustenta en tres pilars:

- Un mecanisme únic de supervisió (MUS), pel qual totes les entitats estan subjectes al mateix tipus de vigilància.
- Un mecanisme únic de resolució (MUR), amb el seu corresponent fons de resolució, que dicta com cal procedir amb les entitats en dificultats.
- Un mecanisme de garantia de dipòsits europeu (EDIS - European Deposit Insurance Scheme), que ha de garantir de la mateixa manera els dipòsits de qualsevol entitat amb independència del seu país de procedència.

El primer pilar de la unió bancària, el MUS, està funcionant plenament des de novembre de 2014, mentre que el segon pilar, el MUR, començarà a funcionar completament l'1 de gener de 2016. El tercer pilar, el mecanisme únic de dipòsits, ha guanyat rellevància amb la nova proposta de la Comissió Europea per a la seva creació.

En aquest sentit, la Comissió Europea sosté que, mentre els fons de garantia de dipòsits (FGD) continuïn sent nacionals, l'objectiu últim de la unió bancària de trencar el vincle entre el risc bancari i el risc sobirà no es podrà assolir. L'objectiu és que la seguretat dels dipòsits no depengui del país en què el banc té la seu, sinó de la gestió i la solidesa de l'entitat. Aquesta proposta representa, per tant, un pas molt important per completar la unió bancària. Cal destacar, però, que la proposta s'enfronta a l'oposició d'Alemanya, que no veu apropiada la mutualització de més riscos sense que abans els països hagin sanejat totalment els seus sistemes financers.

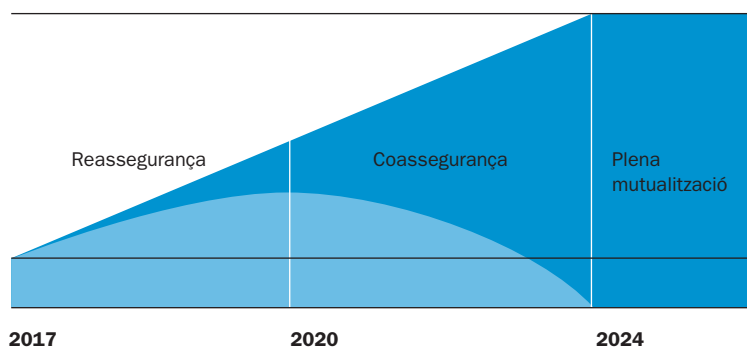
La proposta de la Comissió Europea sobre el mecanisme de garantia de dipòsits europeu consta de tres fases:

- La fase de "reassegurança" (2017-2019), en què els fons de garantia de dipòsits nacionals podran accedir al

Contribucions Bancs

0,8%
dels dipòsits
garantits

0,18%
dels dipòsits
garantits

G13 Evolució del mecanisme de garantia de dipòsits europeu (EDIS)

● EDIS
● National DGS

fons comú europeu únicament quan hagin consumit els seus propis recursos i fins a un màxim del 20% de les necessitats.

- La de “coassegurança” (2020-2023), en què, quan un banc requereixi ajuda, els fons sortiran alhora de la cartera nacional i de l'europea, en lloc de recórrer abans a la primera (la contribució del fons europeu s'anirà ampliant progressivament, del 36% el primer any al 84% el quart).
- La fase de “plena mutualització” a partir de 2024, quan el fons europeu assumirà el 100% dels dipòsits garantits pels FGD nacionals.

El finançament del mecanisme de garantia de dipòsits europeu, en cas que la proposta prosperi, serà privat, a través de contribucions ex ante dels bancs participants. Aquesta contribució no suposarà un cost addicional per a les entitats, ja que es deduirà de les seves aportacions als FGD nacionals. L'objectiu final és aconseguir en set anys (2017-2024) l'equivalent al 0,8% dels dipòsits garantits (al voltant de 43 milers de milions d'euros segons dades de balanç dels bancs el 2011) (G13).

La política macroprudencial ha cobrat rellevància.

Pla d'acció per a la Unió del Mercat de Capitals

La creació de la Unió del Mercat de Capitals (CMU – Capital Markets Union) també ha continuat progressant, amb la publicació per part de la Comissió Europea del pla d'acció (el 30 de setembre), el qual concreta mesures que cal implementar fins al 2017.

La CMU pretén instaurar un veritable mercat únic de capitals entre els vint-i-vuit estats membres de la UE. L'objectiu principal és augmentar el pes d'altres fonts de finançament alternatives a la bancària, com ara els mercats de capitals, el capital de risc, el microfinançament col·lectiu i el sector de la gestió d'actius, per tal de facilitar el finançament de les empreses, especialment de pimes i *start-ups*, i afavorir així les seves inversions i la creació d'ocupació.

D'entre les primeres accions anunciades en el pla d'acció, destaquen les iniciatives que tracten d'afavorir els processos de titulització de més elevada qualitat, així com canalitzar inversions d'asseguradores cap a projectes d'infraestructures. En concret, la Comissió Europea proposa un nou marc reglamentari per a les titulitzacions simples, transparents i normalitzades, per a les quals es modificarà el tractament pel que fa a la solvència. En el sector de les assegurances, la Comissió Europea vol eliminar els obstacles prudencials perquè les entitats asseguradores puguin exercir un paper important en el finançament de projectes d'infraestructures. En aquest sentit, ha proposat crear una categoria d'actius d'infraestructures i reduir l'import de capital que les asseguradores han de mantenir respecte al deute i el capital en aquests projectes.

Finalment, la Comissió Europea també ha anunciat la seva proposta legislativa per simplificar el procés d'elaboració dels fullets d'emissió de títols de renda fixa i variable. L'objectiu principal és reduir els costos a les pimes perquè aquestes puguin captar capital a la borsa o emetre títols de deute. Per fer-ho, la comissió proposa ampliar la

llista d'excepcions a què les companyies es poden acollir per no haver de publicar un fullet europeu d'emissió o per fer-ho de manera simplificada. També es recull la possibilitat de crear una via exprés perquè els emissors habituals de títols de deute i accions puguin acudir al mercat amb menys traves burocràtiques i de manera més senzilla.

Política macroprudencial

En l'àmbit prudencial, cal destacar les noves responsabilitats del BCE (des de novembre de 2014), compartides amb les autoritats nacionals, en política macroprudencial. Aquesta ha estat una línia de treball rellevant a la zona euro el 2015, ja que es considera clau per corregir desequilibris que es puguin acumular en l'àmbit nacional dins la unió monetària i contenir riscos sistèmics. De fet, el 2015 diversos estats membres han implementat mesures macroprudencials, centrades principalment a requerir coixins addicionals de capital per als bancs amb importància sistèmica en l'àmbit nacional, així com coixins de capital anticíclic o mesures per contenir riscos en determinats sectors, com ara el mercat immobiliari.

Nova etapa d'implementació, calibratge i harmonització del marc regulador.

Marc regulador

El 2015 ha continuat el treball regulador per incrementar la solvència del sistema financer. Després d'anys d'intensa elaboració de noves regulacions, s'ha iniciat una nova etapa d'implementació de mesures, avaluació de la seva eficàcia i possible reestimació de paràmetres. L'objectiu no és tan sols assegurar la resistència del sector bancari davant d'esdeveniments adversos, sinó també que aquest pugui desenvolupar plenament el seu paper en la societat i finançar el creixement econòmic.

En l'àmbit de la resolució, el Consell d'Estabilitat Financera va detallar, a mitjan novembre, la seva proposta final sobre el TLAC (*total loss absorbing capacity*), que hauran d'incorporar els trenta bancs considerats sistèmics en l'àmbit global (un capital equivalent a un 16% dels seus actius ponderats per risc o el 6% del *leverage exposure*, el denominador de la ràtio de palanquejament) a partir de l'1 de gener de 2019. En l'àmbit europeu, s'ha acordat establir a partir de 2016 un requeriment mínim de fons propis i passius admissibles (MREL, per les sigles de *minimum requirement for own funds and eligible liabilities*) per a cada entitat segons el seu perfil de risc i altres característiques específiques, amb un nivell mínim del 8% del balanç. L'objectiu d'ambdós requeriments és assegurar que els bancs, sobretot aquells amb importància sistèmica, comptin amb fons propis i passius admissibles suficients tant per absorbir pèrdues com per recapitalitzar-se adequadament en una situació de resolució. És previsible que aquestes noves regles de resolució tinguin un impacte substancial en el cost i l'estructura de finançament del sector bancari.

Perspectives per a 2016

El 2016 s'espera que l'economia mundial mantingui un creixement moderat i sobre unes bases poc sòlides. El creixement econòmic estarà limitat pel procés de despalanquejament de les economies emergents, el menor dinamisme del comerç internacional i un entorn financer complex. D'altra banda, la inflació es preveu que romangui continguda i encara lluny dels objectius dels bancs centrals de les principals economies desenvolupades. En aquest context, les autoritats monetàries mantindran, previsiblement, unes polítiques relativament acomodaticies.

Per països, s'espera que l'economia dels Estats Units creixi a un ritme d'acord amb el seu potencial. A la zona euro, per la seva banda, la política del BCE ajudarà a contrarestar la pèrdua d'impuls de l'activitat arran de la situació en les economies emergents. A Espanya, es preveu que l'economia mostri un creixement relativament elevat, però més reduït que el 2015, atesa la complexitat de l'entorn extern i el menor impacte positiu d'alguns dels factors que han donat suport a l'activitat recentment (per exemple, euro, retallades d'impostos, etc.). Al Regne Unit, el context polític constituirà un dels principals focus d'atenció. Destaca, en particular, la incertesa pel que fa al referèndum sobre la permanència del Regne Unit a la UE, que es celebrarà el mes de juny de 2016.

En relació amb les economies emergents, s'espera que la desacceleració estructural de l'economia de la Xina tingui continuïtat, ja que és necessari per transitar cap a un model de creixement més eficient i sostenible. Llatinoamèrica, per la seva banda, es postula com una regió especialment vulnerable. Finalment, a l'Europa de l'Est, els riscos provenen més de l'àmbit polític (Turquia) i/o geopolític (Rússia).

En l'àmbit regulatori, es continuaran implementant i concretant els requisits de Basilea III, el que contribuirà a reforçar els balanços bancaris en termes de solvència i liquiditat. La pressió regulatòria més gran continuarà desplaçant activitats bancàries cap al sector no bancari o l'assegurador. En termes de construcció europea, es posarà en funcionament el segon pilar de la Unió Bancària, el Mecanisme Únic de Supervisió. Per acabar, es discutirà la posada en marxa del Fons de Garantia Únic de Dipòsits, després de la proposta de la Comissió Europea el novembre de 2015.